

store Byrder, der hvile paa dem. Vi bo i et Land, hvor ikke alene den enkelte Mand laaner Penge, hvor Kommunerne laaner Penge, hvor Amdraadet laaner Penge, og hvor Staten laaner Penge. Og hvad skal det føre til? Vilde det ikke være langt heldigere, om vi f. Eks. anvendte nogle af Pengene, nogle af Statskassens Midler til nyttige og gavnlige Reforme? Vi ligge i Jylland med Kvadratmile store Mosedrag, som vi nu efter den Videnskab, der er kommen frem paa Mosekulturens Omraade, vilde være i Stand til at sætte under Kultur, vilde være i Stand til at gøre frugtbringende for danske Folk, saa at vi herhjemme kunde ernære de mange, der nu blive tvungne af den værste Nød til at drage bort fra Fædrelandet til fjerne Lande. Jeg siger, det er Vejen, vi skulle gaa, og det er der, vi skulle anvende vore Kræfter paa at gøre os store og stolte.

Det har vist sig, at Landbruget har været nødt til at slutte sig sammen paa forskellige Omraader, paa Grund af, at man ikke fra Statsmagts Side har gjort, hvad der kunde og burde gøres for Landbruget. Landbrugerne have været nødt til at slutte sig sammen i Foreninger og øve deres Drift paa industriel Vis for at kunne levere saa gode og saa mange Produkter som vel muligt, og vi have naaet at faa et stort Navn i Udlandet i saa Henseende. Nu, det er ikke noget, vi skulle være stolte af, thi der have vi kun gjort vort Pligt. Men naar vi saaledes anstrenge os til det yderste, siger jeg: Anvend da ikke Statens Penge paa noget som det, her er foreslaaet til unyttige og uproduktive Foretagender, som ikke have kastet Glans over vort Fædreland, men anvend dem til gode økonomiske Reforme, der kunne støtte og hjælpe Landbruget frem. Hjælp Landbruget, Industrien og Fiskeriet, som ere Hovedkilderne til Danmarks Velstand. Hvorledes staa vi her i Landet? Trods de mange Penge, der ere anvendte til Forsvarsvæsenet, staa vi med en næsten havneløs Kyst ved Vesterhavet. Og den rige Frugt, der avles hvert Aar der uden for Kysten, kan ikke bringes ind, fordi Forholdene derovre ere saa uheldige, at de Folk, der skulle ud og hente al den Velstand ind, hverken kunne gaa ud til eller komme ind fra Arbejdet. Jeg siger derfor, at jeg vilde ønske, at denne Regering, som nu har afløst den Regering, som egentlig begyndte paa det økonomiske Værk herhjemme, vilde fortsætte noget mere i denne Retning, end den højtærede Krigsminister antydede. Thi skulle vi bruge vore Penge efter hans

Forslag, faa vi sandelig ikke Penge til noget andet. Vi staa jo med et Retsystem, hvortil der ikke kendes Mage i Europa. Vil det ikke kræve mange Penge, dersom vi skulle gaa over til en Retsreform? Vi staa med et Skolevæsen, der stammer fra 1814. Hvad vil det ikke koste at faa det forbedret paa en god og tidssvarende Maade? Det vil koste mange Penge. Det Lovforslag, der ligger oppe i det andet Ting, tilfredsstiller ikke, og var det ikke, fordi Befolkningen selv havde taget Sagen i sin Haand og havde hjulpet paa Almueskolevæsenet ved Folkehøjskolerne, hvorledes havde vi da været stillede? Nej, jeg siger rigtignok, at der er Grund til at være forsigtig, naar man staa over for disse store Forlangender, som den højtærede Krigsminister gør sig til Tolk for, og jeg tror, som der blev sagt i Gaar af et æret Medlem her, at dersom den højtærede Krigsminister ganske særlig vil holde dette frem som det væsentligste, og hvis han faar Overtaget i den Regering, i hvilken han sidder, da vil han blive Ministeriets Achilleshæl. Derfor vilde jeg ønske, at den forsonlige Forhandling, som har været ført i disse Dage, ikke maatte forstyrres af disse efter min og manges Opfattelse — det store Flertals Opfattelse — uheldige Foranstaltninger, som den højtærede Krigsminister gaar svanger med. Jeg ved vel, at der siges: Ja, men en Reform paa dette Omraade er absolut nødvendig. Det kan godt være. Jeg hørte godt, at den højtærede Krigsminister udtalte sig om Betydningen af vor Hærløb, at den er uheldig. Det kan godt være. Det skal jeg slet ikke komme ind paa. Jeg tiltror mig ikke Evne til at dømme i saa Henseende, men jeg tvivler ikke om, at vi kunne faa en Reform, hvorved vi kunde faa et Forsvarsvæsen, der var mere tilfredsstillende ordnet end det nuværende for en billigere Penge. Vi havde et Eksempel i Fjor. Da stode vi over for en velvillig Krigsminister, en Krigsminister, der havde Evne til at forhandle ikke alene her i Tinget, men ogsaa i Udvalg. Han forelagde et Forslag her, som havde været fremme i en Række af Aar, og som fordrede, jeg tror, det var op til 50,000 Kr. mere end det nuværende, i aarlig Udgift, hvis det blev til Lov. Naar Krigsministeren var allerede gaaet et godt Skridt nedad, men da han hørte, at Folketinget ikke var da formaa til at gaa op over det nuværende, saa sagde han: Vel, det er mig om at gøre at faa denne Lov igennem, jeg trænger til den. Jeg tror, trods det, at det væsentlig er en per-